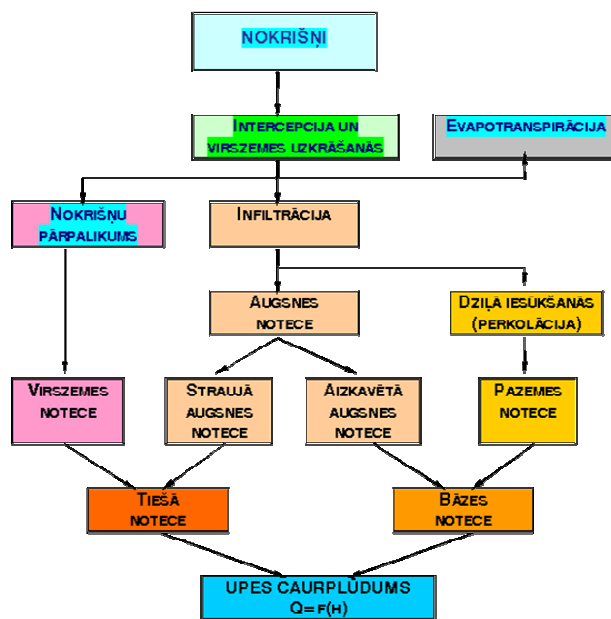

4. UPJU NOTECE

Notece ir ūdens aprites dabā sauszemes posms. Ūdens pārvietošanās noteces procesā notiek pa zemes virsu, kā arī pa augsni un iežu slāņiem. Atbilstoši tam izšķir **virszemes noteci**, **augšnes noteci** un **pazemes noteci**. Šie noteces veidi apvienojas upes, veidojot **upju noteci** (4.att.). Upes notece ir arī svarīgs ūdens aprites posms, kas nodrošina vielu un enerģijas apmaiņu starp sauszemi un Pasaules okeānu. Tādējādi upju notece ietver ūdens noteci, sanešu, izšķīdušo vielu un siltuma noteci. Upju notece ir galvenais hidroloģijas izziņas objekts. Upju ūdens noteci raksturo ar šādiem galvenajiem rādītājiem: noteces slānis (R , mm); noteces apjoms (W , m^3); caurplūdums (Q , m^3/s); noteces modulis (q , $l/s km^2$). Par **gada noteces normu** sauc gada noteces vidējo lielumu daudzgadīgā periodā, kura ilgums ir pietiekoši liels, lai perioda pagarināšana vairs būtiski neizmainītu vidējo lielumu. Upju ūdens noteci nosaka galvenokārt klimatiskie faktori, kā arī citi fiziogēogrāfisko apstākļu kopums un cilvēka saimnieciskā darbība upes baseinā.

4.attēls.
Upes
noteces
veidošanās
shēma.